

LähiTapiola

LähiTapiola-ryhmä – Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista 2017

Johdanto

LähiTapiola antaa kirjanpitolain mukaisen selvityksen muista kuin taloudellisista tiedoista tilikaudelta 2017. Selvitys annetaan yhtiöryhmätasolla, ja sen antava yhtiö on LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö. Tässä raportissa annettavassa selvityksessä kuvataan yhtiöryhmän toimintaa sekä miten LähiTapiola huolehtii ympäristöasioista, henkilöstöstä ja sosiaalisesta vastuusta, ihmisoikeuksista sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta. Osa-alueita käsitellään niiden LähiTapiolan liiketoiminnalle ja sidosryhmille olennaisen asioiden kautta, jotka ovat keskeisiä riskienhallinnan tai taloudellisten vaikutusten näkökulmasta. Olennaisen liiketoimintaan liittyvien vaikutusten ja teemojen tunnistamisessa on otettu huomioon yhtiöryhmän päivitetty strategiset valinnat ja tavoitteet, merkittävimmät riskit ja riskienhallinta, sidosryhmien näkökulmat sekä toimialaan vaikuttavat toimintaympäristön muutokset ja kestävä kehityksen teemat.

Ympäristöasioista raportoidaan sijoitustoiminnan näkökulmasta sekä energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian osalta. Sosiaalinen vastuu ja ihmisoikeudet konkretisoituvat sijoitustoiminnassa, henkilöstöstä huolehtimisen teemoissa, asiakastyössä sekä tietoturva ja yksityisyyden suojasta huolehtimisessa. Merkittävä on myös LähiTapiolan rooli turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämässä yhteiskunnassa. Henkilöstön osalta keskeisiä teemoja ovat osaamisen kehittäminen sekä yhdenvertainen kohtelu. Korruption ja lahjonnan torjunnassa olennaisimpia asioita ovat eturistiriitojen hallinta ja harmaan talouden torjunta.

Tämä selvitys julkaistaan samanaikaisesti hallituksen toimintakertomuksen kanssa. Sisältää täydentävät LähiTapiola-ryhmän vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus sekä LähiTapiola Vahinko- ja Henkiyhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä kertovat erilliset raportit. Raportit julkaistaan LähiTapiolan verkkosivuilla www.lahitapiola.fi.

Liiketoimintamallin kuvaus – LähiTapiola yritysryhmänä

LähiTapiola-ryhmä on suomalainen keskinäiseen yhtiömuotoon perustuva, asiakkaidensa omistama yhtiöryhmä, joka palvelee henkilö-, maatalo-, yrittäjä-, yritys- ja yhteisöasiakkaita. Ryhmään kuuluvat LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LähiTapiola Vahinkoyhtiö), 20 alueellista keskinäistä vahinkovakuutusyhtiötä, LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö (LähiTapiola Henkiyhtiö), LähiTapiola Varainhoito Oy, LähiTapiola Kiinteis-

tövarainhoito Oy ja sen tytäryhtiö LähiTapiola Kiinteistö-pääomarahastot Oy sekä LähiTapiola Palvelut Oy. LähiTapiola Vahinkoyhtiö on LähiTapiola-ryhmän vakuutusyhtiölain mukainen ryhmän ylin emoyritys. Yhtiöryhmän henkilöstömäärä on noin 3 500, josta noin puolet työskentelee alueyhtiöissä.

LähiTapiolan tuotteet ja palvelut kattavat vahinko-, henki- ja eläkevakuuttamisen sekä sijoittamisen ja säästämisen palvelut. LähiTapiola tarjoaa asiakkaan tilanteeseen ja tarpeeseen sopivan vakuutusturvan lisäksi ennakoitipalveluja, turvallisuus-, riskienhallinta- ja hyvinvointiratkaisuja. Tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä otetaan huomioon asiakkaiden turvallisuuteen ja hyvinvointiin vaikuttavia ennaltaehkäiseviä asioita. Asiakasvarojen sijoittamisesta vastaavat LähiTapiolan varainhoitoyhtiöt ja vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnot. Ryhmän omaa sijoitustoimintaa hoidetaan varainhoitoyhtiöiden lisäksi Vahinkoyhtiössä ja Henkiyhtiössä.

LähiTapiolan työeläkevakuutuskumppani on Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo. Toinen strateginen kumppani on S-ryhmä. Terveiden ja hyvinvoinnin kumppaneina ovat Mehiläinen ja Pihlajalinna. LähiTapiolan toiminnan kannalta merkittävää on laaja kumppaniverkosto. Kumppanuuksien ja toimitusketjun hallintaa ohjaavat hankintastrategia sekä yhteiset toimintamallit.

LähiTapiola-ryhmä on uudistumassa perinteisestä vakuutusyhtiöstä elämänturvayhtiöksi. Elämänturvastrategiansa mukaisesti LähiTapiolan tavoitteena on tuottaa asiakkailleen kokonaisvaltaista ja ennakoivaa palvelua terveyden, turvallisuuden ja talouden alueilla. LähiTapiola on paikallisesti aktiivinen toimija ja vaikuttaja sekä tarjoamiensa palvelujen että elinkeinoelämän kannalta. Alueyhtiöt ovat paikallisia yrityksiä, joiden taloudellinen vaikutus toimialueellaan on merkittävä niin työnantajana, veronmaksajana kuin asiakkailleen tuottamansa taloudellisen turvan ja hyvinvoinnin kautta.

LähiTapiola-ryhmän veroraportti

LähiTapiola haluaa lisätä toimintansa läpinäkyvyyttä ja esittää verojalanjäljen olennaisista verolajeistaan. LähiTapiolan verot koostuvat välittömistä ja välillisistä veroista sekä tilitettävistä maksuista. Välittömät verot ja veroluonteiset maksut kattavat LähiTapiolan tuloverot, lakisääteiset sosiaaliturva- ja eläkemaksut sekä varainsiirtoverot. Olennaisimpina välillisinä veroina LähiTapiolalla ovat vakuutusmaksuvero ja arvonnäkövero. Lisäksi vakuutusmaksutulosta vähennetään veroluonteisina maksuina palosuojelumaksu, liikenneturvallisuusmaksu sekä työsuojelumaksu. Tilitettävät palkkojen ennakonpidä-

tykset sekä maksettujen korvausten ennakonpidätykset sisältävät LähiTapiolan suorituksen maksajana keräämiä ja valtiolle edelleen tilitettäviä veroja.

LähiTapiolan verot ja veroluonteiset erät

(milj. eur.)	2017
Välittömät veroluonteiset maksut	
Tuloverot	68,9
Sosiaaliturva- ja eläkemaksut	47,4
Varainsiirtoverot	5,5
Välilliset verot ja vakuutusmaksutulosta vähennettävät erät	
Vakuutusmaksuverot	199,2
Palosuojelumaksu	3,2
Liikenneturvallisuuksmaksu	2,0
Työsuojelumaksu	2,4
Arvonlisäverot	8,8
Tilitettävät maksut	
Ennakonpidätykset	118,9
Yhteensä	456,2

LähiTapiolan yleiset toimintaperiaatteet

LähiTapiola-ryhmän hallinnoinnissa noudatetaan hyvää hallintotapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoitusalaan koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä soveltuvien osin voimassa oleviin corporate governance -suosituksiin. Hyvän hallintotavan tavoitteena on erityisesti omistajaohjauksen toimivuuden ja toiminnan läpinäkyvyyden varmistaminen. LähiTapiolan toimintaa ohjaavat myös yhtiöryhmän sisäiset juridiset ohjeet sekä yhteiset toimintaperiaatteet ja käytännöt. Yhtiöryhmän hallintojärjestelmän tarkoituksena on varmistaa, että ryhmää ja siihen kuuluvia yhtiöitä johdetaan terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti ja että ryhmän toiminnassa noudatetaan näitä periaatteita.

Vakavaraisuuden hallinta on osa LähiTapiola-ryhmän riskienhallintaa ja siinä noudatetaan ryhmän riskienhallintapolitiikkaa. Lähtökohtina vakavaraisuuden hallinnalle ovat voimassa oleva vakavaraisuutta koskeva lainsäädäntö sekä ryhmän ja yhtiöiden strategiat. LähiTapiola-ryhmä ja sen yhtiöt tekevät vuosittain kattavan arvion omasta riski- ja vakavaraisuusasemastaan. Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellista turvaa ja sen jatkuvuutta sekä tukea ryhmän ja yhtiöiden tavoitteiden toteutumista.

LähiTapiolan riskienhallintaa ohjaa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kuvattu yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina riskienhallinnan järjestämisessä. Osana LähiTapiolan yhtiöiden toteuttamaa kokonaisvaltaista riskienhallintaa kartoitetaan myös ympäristöön,

henkilöstöön sekä korruptioon ja lahjonnan torjuntaan liittyvät riskit. Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä, joka määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Toimitusjohtajat ja yhtiöiden johto vastaavat yhtiön riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta.

Keskinäisenä yrityksenä LähiTapiolan keskeisiä periaatteita ovat omistaja-asiakkaiden oikeudet päättää, hyötyä ja vaikuttaa. Keskinäisen vakuutusyhtiön omistajia ovat vakuutuksenottajat eli asiakkaat. Vakuutuksenottajilla on oikeus vaikuttaa yhtiön päätöksentekoon yhtiökokouksissa. LähiTapiolan toimintaa ja sen kehittämistä ohjaa keskinäisyyteen perustuva asiakaslähtöisyys.

LähiTapiola on sitoutunut toiminnassaan kestäväen kehityksen periaatteisiin ja pyrkii ottamaan huomioon toimintansa olennaiset taloudelliset, sosiaaliset sekä ympäristövaikutukset sidosryhmiinsä sekä lähiyhteisöihin ja yhteiskuntaan. Sijoitustoiminnassa otetaan huomioon ympäristöasiat, sosiaalinen vastuu sekä hyvät hallintokäytännöt vastuullisen sijoittamisen periaatteiden mukaisesti. LähiTapiola on sijoittanut vähäisessä määrin myös kohteisiin, jotka sijaitsevat niin sanotuissa veroparatiiseissa, kun se sijoitustoiminnan riskien hajauttamiseksi on perusteltua. Silloin kun tällaisia sijoituksia on, LähiTapiola maksaa näistä sijoituskohteista saatavista tuotoista aina verot Suomeen.

LähiTapiola Varainhoito ja LähiTapiola Kiinteistövarainhoito ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet. LähiTapiola Varainhoidossa on tunnustettu yhtiön sijoitustoimintaan ja sijoitusfilosofiaan sopivat YK:n kestäväen kehityksen tavoitteet, ja toimintaa kehitetään niiden huomioimiseksi sekä edistämiseksi sijoitustoiminnassa. Varainhoito pyrkii linjauksensa mukaisesti vaikuttamaan aktiivisesti heikon ja tyydyttävän vastuullisuusluokituksen saaneisiin yhtiöihin tavoitteena, että yhtiö parantaisi toimintaansa yritys vastuun eri osa-alueilla. Riskienhallinnalliset näkökohdat korostuvat vastuullisuusanalyysissä ja siitä tehtävissä sijoituksellisissa johtopäätöksissä. LähiTapiola Varainhoito otti uutena vastuullisen sijoittamisen linjauksena käytäntöön poissulkemiset, ja sulkee sijoituskohteistaan pois kansainvälisten normien rikkojat ja kiistanalaisten aseiden valmistajat. LähiTapiola Kiinteistövarainhoito on sitoutunut kiinteistöalan energiatehokkuussopimuksiin. Lisäksi LähiTapiola on tehnyt energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energiaan sekä turvallisuuskoulutukseen liittyvät kestäväen kehityksen yhteiskuntasitoumukset.

Ympäristöasiat

LähiTapiolan merkittävimpiä vaikutuksia ympäristöön aiheutuu energiankulutuksesta. Välillisissä ympäristövaiku-

tuksissa sijoitustoiminnalla ja ennaltaehkäisevällä riskienhallintatyöllä on suurin merkitys. Erilaisten analyysien ja ennakolta toteutettujen vahingottomuutta edistävien riskienhallintatoimenpiteiden avulla pyritään estämään ja rajoittamaan ympäristöriskien toteutumista.

Sijoitustoiminnassa otetaan huomioon ympäristönäkökulmat vastuullisen sijoittamisen periaatteiden mukaisesti. LähiTapiola Varainhoito arvioi vastuullisuusanalyysissään ympäristö-, yhteiskunnallisten- ja hallinnollisten tekijöiden (ESG) vaikutuksia yrityksen toimintaan, sen tulevaisuuden näkymiin ja yrityksen pitkän tähtäimen arvoon. Osake- ja yrityslainavalintamalliin perustuvissa salkuissa sijoitetaan hiili-intensiivisillä toimialoilla hiilijalanjäljeltään parhaisiin tai parantajiin luopumatta muista vastuullisuus- ja sijoituskriteereistä.

Kiinteistötoiminnassa LähiTapiola on sitoutunut käyttämään vastuullisia ja ympäristöystävällisiä toimintamalleja hallinnoitavien kiinteistöjen koko elinkaaren ajan. Toimintamallina on muun muassa kiinteistökohteiden LEED-sertifiointi (Leadership in Energy and Environment Design), joka on kansainvälinen tapa todentaa kiinteistöjen ympäristöystävällisyys. LähiTapiola Kiinteistövarainhoidon yhteistyökumppaneiden valintaan kuuluva kartoitus kumppaneiden toimintatavoista ja vastuullisuudesta on osa riskienhallintaa. Rakennuttamisessa energiatehokkuusvaatimukset ja kiinteistöjen ympäristöystävällinen ylläpito otetaan huomioon jo suunnitteluvaiheessa. LähiTapiola on sitoutunut toimitilojen ja vuokra-asuntoyhteisöjen energiatehokkuussopimuksiin vuosille 2017–2025. Niiden tavoitteena on vähentää energiankäyttöä 7,5 % vuoteen 2025 mennessä vuoden 2015 vertailutasosta sekä kannustaa myös tilojen vuokralaisia ja käyttäjiä vähentämään omaa energiankulutustaan.

Ympäristötyön tulokset

LähiTapiola Varainhoito julkaisee vuosittain hiilijalanjäljet niistä osakkeisiin ja yrityslainoihin sijoittavista LähiTapiola-rahastoista, joissa yli 50 prosenttia sijoituskohteina olevista yrityksistä on raportoinut päästölukuja. Hiilijalanjälki kuvaa rahaston sijoituskohteina olevien yritysten toiminnan aiheuttamien kasvihuonekaasujen päästöjä. Lisäksi LähiTapiola Varainhoito on aloittanut hiilijalanjälkiraportoinnin yritysvalintamalliin perustuvan LähiTapiola-osakerahaston osalta tammikuussa 2017. LähiTapiola Varainhoidon julkaisemat raportit sijoituskohteiden hiilijalanjäljistä on luettavissa verkkosivuilla www.lahitapiola.fi/vastuullinensijoittaminen.

LähiTapiola Kiinteistövarainhoidon hallinnoimissa toimitila- ja asuinkiinteistöissä käytettiin vuonna 2017 lämpöä 71 000 MWh, sähköä 32 000 MWh, kaukojäähdytystä 6 200 MWh ja vettä 420 000 m³. Toimitilakiinteistöissä toteutettujen energiatehokkuustoimenpiteiden yhteenlaskettu säästövaikutus on yli 2 000 MWh. Asuinkiinteistöissä energiansäästötoimenpiteitä toteutettiin noin 100 MWh:n edestä, ja 10 asuinkiinteistöön on tilattu lämmityksen optimointiratkaisu, jolla tullaan saavutta-

maan energiansäästöjä noin 300 MWh:n edestä (6 %). Vuonna 2017 Kauppakeskus Sepän yhteyteen Jyväskylään rakennettiin 400 kW:n aurinkovoimalaitos. Uusien kohteiden osalta varaudutaan aurinkoenergian käyttöönottoon, mikäli se on teknis-taloudellisesti mahdollista.

Vuoden 2017 aikana LEED-ympäristösertifikaatti (Leadership in Energy and Environment Design) saatiin kuuteen kohteeseen. Sertifioinneista kolme toteutettiin uudis- ja peruskorjaushankkeissa sekä kolme käyttö- ja ylläpitovaiheessa. LEED-sertifiointi on tapa todentaa kiinteistöjen ympäristöystävällisyys. Tarkemmat energiankulutustiedot ja CO₂-päästöt löytyvät verkkosivuilta www.lahitapiola.fi/vastuullisuus.

LähiTapiola Kiinteistövarainhoidon hallinnoiman kiinteistökannan energian ja veden kulutus sekä toiminnasta aiheutuneet hiilidioksidipäästöt 2015–2017

	2015	2016	2017
Lämpö, MWh	80 000	86 000	71 000
Sähkö, MWh	40 000	39 000	32 000
Kaukojäähdytys, MWh	5 000	5 900	6 200
Vesi, m³	290 000	360 000	420 000
CO ₂ , t	23 400	24 300	20 200

Taulukossa esitetyt lämpöenergiankulutukset ovat säädökorjattu.

Hiilidioksidipäästöjen laskennassa käytetyt päästökertoimet:

Kaukojäähdytyksen osalta päästökertoimena on käytetty Energiatoimikunnan ilmoittamasta valtakunnallisesta päästökertoimesta laskettua 3 vuoden keskimääräistä päästökertoimista.

Sähkön osalta päästökertoimena on käytetty 30.6.2016 asti Helenin ilmoittamaa päästökertoimista ja 1.7.2016 alkaen Vantaan Energian ilmoittamaa päästökertoimista. Ilmoitetuista päästökertoimista on laskettu 3 vuoden keskimääräinen päästökertoimen. Sähkön toimittaja on vaihtunut 1.7.2017.

Kaukojäähdytyksen osalta päästökertoimena on käytetty Helenin ilmoittamaa päästökertoimista.

Sosiaalinen vastuu ja ihmisoikeudet

Sijoitustoiminnassa sosiaalisen vastuun näkökulmat otetaan huomioon osana sijoitusprosessia. LähiTapiola Varainhoidon vastuullisuusanalyysissä selvitetään sijoituskohteiden toimintaa muun muassa yhtiön toimintaperiaatteiden, henkilöstöpolitiikan, syrjimättömyyden sekä paikallisyhteisöissä vaikuttamisen osalta. Yhtiöllä odotetaan olevan myös selkeitä mittareita ja tavoitteita tapaturmien sekä poissaolojen suhteen. Eri toimialoilla korostuvat erilaiset riskitekijät, joten vastuullisuusanalyysissä arvioitavien seikkojen merkityksellisyys ja painoarvo voivat vaihdella riippuen toimialasta ja toimintamaista.

LähiTapiolan henkilöstöpolitiikassa ja -strategiassa linjataan muun muassa palkitsemiseen, tasavertaisuuteen sekä työaikaoustoihin liittyviä kysymyksiä. Yhtiöryhmässä on määritelty yhteiset periaatteet, joilla pyritään yllä-

pitämään työkyvyttömyysuhan alaisten ja ikääntyneiden työntekijöiden työkykyä sekä työttömyysuhan alaisten työntekijöiden työmarkkinakelpoisuutta, ja myös periaatteet erilaisten työsuhdemuotojen käytöstä. LähiTapiolan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön toimintaperiaatteet ja tavoitteet on kirjattu koko ryhmän puitesuunnitelmana toimivaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan, joka sisältää tasa-arvolain ja uuden yhdenvertaisuuslain mukaiset tavoitteet työpaikalla.

Henkilöstöön liittyvät työn riskit arvioidaan osana liiketoiminnan henkilöstöriskejä. Tiedon käsittely- ja osaa-misvaatimukset tunnistettiin yhdeksi merkittävimmistä henkilöstöriskeistä LähiTapiolassa vuonna 2017. Keskeisenä riskienhallinnan toimenpiteenä on henkilöstön koulutus. Päivittäistä jaksamista työssä seurataan työky-kyjohtamisen avulla, millä tarkoitetaan aktiivista henki-löstön työhyvinvoinnin seuranta, proaktiivisia toimia työkykyriskien hallitsemiseksi ja syventyvää yhteistyötä työterveyden kanssa. Sairauspoissaoloja pyritään vähen-tämään varhaisen välittämisen kautta eli LähiTapiolan Pidä huolta -mallilla.

Luottamuksellisten tietojen salassapito, yksityisyyden suoja ja niiden turvaaminen ovat erityisen tärkeitä finans-sisektorilla toimiville yrityksille. Yhtiöryhmän yhteisen toimintamallin avulla varmistetaan sekä oma toiminta että palvelujen tuottamiseen liittyvien kumppaneidemme toimintatavat. Turvallisuustaso tarkistetaan vuosittain yh-teistyössä ulkopuolisten auditointikumppaneiden kanssa. LähiTapiolan henkilökuntaa koulutetaan säännöllisesti. Tietosuojaan liittyviä riskejä hallitaan myös ICT-sopimus-ten avulla, joissa varmistetaan LähiTapiolan asiakasdatan turvallinen käsittely sekä yleisesti LähiTapiolan ICT-toimittajiin liittyvä riskienhallinta. Tuloksia ja mahdollisia toimenpiteitä arvioidaan säännöllisesti osana ICT-hankin-tojen toimintamallia.

Sosiaalisen vastuun tulokset

LähiTapiolan kaikissa yhtiöissä on tehty vuoden 2017 aikana työturvallisuuslain mukainen työn vaarojen selvitys ja riskien arviointi. Henkilöstön työhyvinvoinnin ja työkyvyn strategisen johtamisen malli hyväksyttiin käyttöön keväällä 2017. Työhyvinvoinnin osa-alueita ovat osaaminen, henkinen hyvinvointi, fyysinen hyvinvointi ja työyhteisön toiminta. Henkilöstötyytyväisyyttä mittaavan Great Place to Work -tutkimuksen tulos oli 74 % (V. 2016: 71 %). LähiTapiolalle myönnettiin hyvän työpaikan tun-nustuksena Great Place to Work -sertifikaatti.

Vuoden 2017 alussa otettiin käyttöön uudistetut osaa-misprofiilit. Lisäksi kehitettiin valmentavan esimiestyön käytäntöjä, uusien työntekijöiden perehdytystä ja tuotiin henkilöstölle mahdollisuuksia arvioida omaa osaamis-taan verkkotestien avulla. Koko henkilöstöllä oli myös mahdollisuus osallistua Sankarikoulutuksiin ja saada hätäensiapukoulutus. Hr-organisaatio uudistettiin yhdis-tämällä hajautettuna olleet toiminnot. Hr-järjestelmien kehitys jatkui ja otettiin käyttöön osaamisen hallintajär-jestelmä. Muutoksen johdosta vuodelta 2017 ei ole saa-

tavissa vertailukelpoista lukua toteutuneista koulutuspäi-vistä. Vuonna 2016 keskimääräiset koulutuspäivät koko yhtiöryhmässä laskettuna oli 3,2 pv/hlö. Tavoite vuodelle 2017 oli 4,0 pv/hlö.

Tasa-arvon toteutumista seurataan säännönmukai-sesti tehtävällä selvityksellä, jossa arvioidaan sukupuol-ten tasa-arvoa tehtävissä ja palkkauksessa. Yhdenvertai-suuden toteutumista työpaikalla edistetään kehittämällä työoloja ja toimintatapoja, joita noudatetaan henkilöstöä valittaessa ja henkilöstöä koskevia ratkaisuja tehtäessä. Yhtiöryhmän henkilöstöstä naisten osuus on 66,5 % (2016: 66,8 %) ja miesten osuus 33,5 % (2016: 33,2 %). LähiTapiola-ryhmän johdossa naisten osuus on 22,0 % (2016: 20,9 %) ja miesten osuus 78,0 % (2016: 79,1 %). Sukupuolisen häirinnän ja ahdistelun torjuminen en-naltaehkäisevästi oli osana muun muassa esimiesten koulutuksia. Lisäksi työsuojelutoimikunnassa on käsitelty sukupuolista häirintää, ja teema nostettiin vuoden 2018 toimintasuunnitelmaan sekä laajempaan keskusteluun koko LähiTapiola-ryhmässä.

LähiTapiola-ryhmän sairauspoissaoloprosentti vuon-na 2017 oli 3,5 % (2016: 3,6 %). Vuonna 2017 tilastoititiin 66 työtapaturmaa (2016: 79), joista 63 % sattui työmat-kalla. Tapaturmataajuus eli sattuneiden työtapaturmien lukumäärä suhteessa tehtyjen työtuntien lukumäärään oli 11 (2016: 13,5). Työtapaturmista aiheutuneita sairaus-poissaolopäiviä oli yhteensä 157 (2016: 308).

LähiTapiolassa on valmistauduttu EU:n uuden tietosuojaa-asetuksen (GDPR) voimaantuloon toukokuus-sa 2018 muun muassa toteuttamalla yhtiöryhmässä merkittäviä järjestelmä- ja prosessimuutoksia. Jokainen henkilötietoja käsittelevä koulutetaan toimimaan uuden lain mukaisesti. LähiTapiolan Bug Bounty -ohjelma valitiin maailman kärkejoukkoon ja Suomessa vuoden 2017 kyberteoksi. Bug Bounty -ohjelmassa tehdään yhteistyötä niin sanottujen valkohattuisten hakkereiden eli vapai-den tietoturva-asiantuntijoiden kanssa, jotka testaavat LähiTapiolan palveluita ja tekevät tietoturvahavaintoja palkkioita vastaan. LähiTapiola on myös ollut mukana ko-koamassa yrityksille suunnattua ohjeistusta, miten toimia tietoturva-aukkojen löytyessä. Vuonna 2017 ilmoitettuja tietoturvapoiikkeamia oli 54 kappaletta (2016: 24).

Euroopan laajuisen kuluttajasääntelyaallon mukaisten vaatimusten toteuttaminen prosesseihin ja järjestelmiin on ollut keskeinen osa vuoden 2017 toimintaa. PRIIP-sääntelyn (packaged retail investment and insurance-based investment products) mukaiset avaintietoesitteet ovat käytössä vuoden 2018 alusta. EU-tietosuojalainsää-dännön sekä sekä IDD-vakuutusten (Insurance Distri-bution Directive) myynnin menettelytapojen vuonna 2018 voimaan astuvien säännösten mukaisen toiminnan valmistelu on edennyt suunnitellusti ja aikataulussa.

Vuonna 2017 jatkettiin LähiTapiolan Sankarikoulutus-ta, jonka kautta annettiin hätäensiapukoulutusta 11 500 asiakkaalle ja elvytyskoulutusta 38 500 5.-6.-luokkalai-selle koululaiselle ympäri Suomen yhteistyössä Suomen Punaisen Ristin kanssa. Yhteistyö Suomen Punaisen

Ristin kanssa ystävä- ja tukihenkilötoiminnassa mahdollisti myös noin 800 uuden vapaaehtoisen ystävän kouluttamisen. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö on LähiTapiolan kumppani paloturvallisuuden edistämiseksi, ja Päivä paloasemalla -tapahtumien kautta tavoitettiin yhteensä noin 100 000 suomalaista. LähiTapiolan ja Syöpäsäätiön monivuotisen yhteistyösopimuksen puitteissa jatkettiin tutkimuksen tukemista suomalaisten terveyden edistämiseksi. Lisäksi vuonna 2017 LähiTapiolan tukemat liikuntatapahtumat tavoittivat yhteensä noin 200 000 lasta ja nuorta.

Ihmisoikeudet

LähiTapiola kunnioittaa ihmisoikeuksia ja edellyttää samaa myös kumppaneiltaan, toimittajiltaan sekä sijoituskohteiltaan. LähiTapiola ei hyväksy häirintää, syrjintää tai minkäänlaista hyväksikäyttöä.

LähiTapiolan toimintaperiaatteisiin kuuluu asiakkaiden tasapuolinen ja yhdenvertainen kohtelu. Asiakastyön ja asiakaspalvelun laadun varmistamiseksi tehdään aktiivista omavalvontaa, missä yhteydessä tulevat esiin myös mahdolliset puutteet ja poikkeamat. Keskeinen teema asiakasnäkökulmasta on myös tietoturvasta ja yksityisyyden suojusta huolehtiminen.

LähiTapiolan henkilöstöluvut ja tietoturvapoikkeamat

	2015	2016	2017
Great Place to Work -indeksi (GPTW), %	69	71	74
Sukupuolijakauma naiset/miehet, %	66,7/ 33,3	66,8/ 33,2	66,5/ 33,5
Sukupuolijakauma johdossa, naiset/miehet, %	24,7/ 75,3	20,9/ 79,1	22/ 78
Sairauspoissaolot, %	3,7	3,6	3,5
Tapaturmataajuus	10,5	13,5	11
Työtapaturmien määrä, kpl	62	66	79
Tietoturvapoikkeamat, kpl		24	54

Jokaista työntekijää pyritään kohtelemaan tasapuolisesti niin, ettei ketään perusteettomasti aseteta toisiin nähden eri asemaan sukupuolen, iän, terveydentilan, kansalaisuuden, etnisen alkuperän, sukupuolisen suuntautuneisuuden, kielen, uskonnon, mielipiteen, vakauksen, perhesuhteiden, ammattiyhdistystoiminnan, poliittisen toiminnan, vammaisuuden tai muun näihin verrattavan seikan vuoksi. Tasa-arvoisuus tarkoittaa myös tasapuolisia mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen ja työssä menestymiseen.

Korruption ja lahjonnan torjunta

LähiTapiolassa noudatetaan vakuutusalan yhteisiä vastuunvalinnan periaatteita. Lisäksi LähiTapiolalla on omat vastuunvalintaperiaatteet, joissa määritellään, minkälaisia riskejä ja millä ehdoilla yhtiö vakuuttaa.

Vakuutus sopimuksia tehtäessä otetaan myös huomioon vakuutusyhtiöiden velvollisuus torjua vakuutusrikollisuutta ja rahanpesua. Kumppaneilta edellytetään, että ne noudattavat toimintaansa koskevia voimassaolevia lakeja ja säännöksiä sekä kansainvälisiä sitoumuksia.

LähiTapiola kohtelee asiakkaitaan tasapuolisesti ja hyvän vakuutustavan mukaisesti. Asiakassuhteissa ilmevässä eturistiriitatilanteissa menetellään aina asiakkaan edun mukaisesti. LähiTapiolalla on yhteiset toimintaperiaatteet eturistiriitojen tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi. Asiakasvalinta on asiakaslähtöisen riskinhallinnan perusedellytys, jonka varaan rakentuu koko tuleva asiakassuhde, sen hoito ja ylläpito. Vakuutusrikollisuudella tarkoitetaan kaikkia niitä epärehellisiä toimenpiteitä, jotka liittyvät vakuutuksen tekemiseen ja korvauksen hakemiseen sekä tahallisesti aiheutettuihin luottotappioihin. Vakuutusrikollisuuden torjuminen on jokaisen LähiTapiolan henkilökuntaan kuuluvan velvollisuus.

LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hallitukset ovat hyväksyneet toimintaperiaatteet eturistiriitojen tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi. Eturistiriitojen hallintaa koskeva ohjekokonaisuus käsittää ohjeet jäävyydestä, sisäpiiriasioista, kilpailevasta toiminnasta ja sivutoimista, johdon palkitsemisesta, lahjoista ja vieraanvaraisuudesta sekä lähipiiriliiketoimista. Huolellisella päätöksentekomenettelyn ja vastuiden määrittelyllä sekä esteellisyyttä ja lähipiiritoimia koskevilla ohjeilla pyritään varmistamaan yhtiön päätöksenteon riippumattomuus. Toimintaperiaatteiden ja ohjeiden noudattamisen valvonta on osa sisäistä valvontaa. Compliance-toiminto valvoo periaatteiden ja siihen liittyvien ohjeiden noudattamista ja raportoi niiden vastaisesta toiminnasta.

Harmaan talouden torjunnalla, liiketoimintakieltojen käytännön valvonnalla ja rahanpesun estämisellä analyysitoiminnan kautta turvataan LähiTapiolan asiakkaita taloudellisilta menetyksiltä ja helpotetaan osaltaan rehellisten, sääntöjen mukaan toimivien yritysten liiketoimintaa. Henkilöstöä koulutetaan säännöllisesti. Harmaan talouden torjunta on tärkeä osa myös LähiTapiola Kiinteistövarainhoidon toimintaa.

Korruption ja lahjonnan torjunnan tulokset

LähiTapiola-ryhmän yhtiöt ovat hyväksyneet eturistiriitojen tunnistamista ja ehkäisyä koskevat toimintaperiaatteet. Vuonna 2017 päivitettiin toimintaperiaatteita sekä tarkempia ohjeita liittyen eturistiriitojen hallintaan. LähiTapiolassa on myös päivitetty sisäisen tarkastuksen

LähiTapiolan korruption ja lahjonnan torjunnan tunnusluvut

	2015	2016	2017
Tutkimusryhmän pitämät koulutukset, kpl	44	48	34
Tutkimuspyynnöt, kpl	26	43	42
Irtisanomiskehotukset, kpl	105	126	130
Rahanpesuilmoitukset, kpl	10	44	69

johdolla sisäisten väärinkäytösten ilmoittamista koskevaa toimintaohjetta ja tehty päätös hankkia ilmoitusten tekemiseen tekninen työkalu (whistle blowing), joka mahdollistaa ilmoituksen tekemisen nimettömänä. Uusi tekninen ilmoitustapa otetaan käyttöön vuoden 2018 alkupuolella.

LähiTapiolassa on laadittu riskiarvio rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskien varalta lain edellyttämällä tavalla. Rahanpesulain muutosten toimeenpano on toteutettu, mukaan lukien toimet poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön tunnistamiseksi (PEP). LähiTapiola Kiinteistövarainhoito käyttää systemaattisesti harmaan talouden torjunnan menetelmiä aliurakoitsijoiden valinnassa.

LähiTapiolan tutkimuspalvelut pitää vuosittain koulu-

tustilaisuuksia LähiTapiolan henkilökunnalle väärinkäytös- ja petosrikosten, epäilyttävien liiketoimien ja rahanpesun havaitsemisesta sekä asiakkaan tunnistamisesta ja valtuutuksen selvittämisestä. Vuonna 2017 koulutuksia pidettiin 34. Vuonna 2017 tutkimuspalveluiden ja lakiasianpalveluiden yhdessä järjestämiin koulutustilaisuuksiin osallistui yli 600 LähiTapiolan työntekijää. Viranomaisille on esitetty tehtäväksi tutkimuspyyntö 42 vahinkotapauksessa ja vakuutus sopimuksen irtisanomista on tutkimusten perusteella suositeltu 130 vakuutustapahtuman yhteydessä. Virallisia ilmoituksia epäilyttävistä liiketoimista on Rahanpesun selvittelykeskukselle tehty yhteensä 69 kappaletta.

» Lisätietoa LähiTapiolan vastuullisuustyöstä on luettavissa verkkosivuilla www.lahitapiola.fi/vastuullisuus.

LähiTapiola-ryhmän muun kuin taloudellisen tiedon selvityksen 2017 allekirjoitukset

Espoossa 26. päivänä maaliskuuta 2018.

Erkki Moisander
Hallituksen puheenjohtaja

Jari Eklund

Philip Aminoff

Matti Bergendahl

Timo Hiltunen

Hannu Niilekselä

Kati Partanen

Pirkko Rantanen-Kervinen

Jari Sundström
Toimitusjohtaja